

חוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין), תשי"ג-1953
תוכן עניינים

66	שיפוט בעניני נישואין וגירושין	סעיף 1
66	עריכת נישואין וגירושין	סעיף 2
66	שיפוט אגב גירושין	סעיף 3
66	שיפוט בעניני מזונות	סעיף 4
66	סמכות מבחינה בין-לאומית בתביעה לגירושין	סעיף 4א
66	סדרי דין בענין נתבע שהוא תושב חוץ	סעיף 4ב
67	סמכות מבחינה בין-לאומית בתביעת גט של אישה יהודייה שלא ניתן לערוך מחוץ לישראל	סעיף 1ב4
68	סדרי דין בתביעה לגט לפי סעיף 1ב4	סעיף 2ב4
69	דיווח לכנסת – הוראת שעה	סעיף 3ב4
69	חוות דעת הלכתית בענין גט פיטורין או היתר נישואין במדינת חוץ	סעיף 4ג
69	שיפוט בעניני חליצה	סעיף 5
69	כפיה למתן גט ולקבלתו	סעיף 6
69	כפיה למתן חליצה	סעיף 7
69	סופיות של פסק דין	סעיף 8
69	שיפוט על פי הסכמה	סעיף 9
69	תקפם של פסקי דין	סעיף 10
69	ביצוע ותקנות	סעיף 11

- שיפוט בעניני נישואין וגירושין 1. עניני נישואין וגירושין של יהודים בישראל אזרחי המדינה או תושביה יהיו בשיפוטם היחודי של בתי דין רבניים.
- עריכת נישואין וגירושין 2. נישואין וגירושין של יהודים ייערכו בישראל על פי דין תורה.
- שיפוט אגב גירושין 3. הוגשה לבית דין רבני תביעת גירושין בין יהודים, אם על ידי האשה ואם על ידי האיש, היא לבית דין רבני שיפוט יחודי בכל ענין הכרוך בתביעת הגירושין, לרבות מזונות לאישה, מזונות לילדי הזוג והשבה של הוצאות מזונות לילדי הזוג שהוציא אחד ההורים, להורה השני; בסעיף זה, "מזונות לילדי הזוג" – כלל ענייני צורכיהם הכלכליים של ילדי הזוג, ובכלל זה הוצאות למדורם, לחינוכם ולרפואתם, בעבר ועד הגיעם לגיל שבו ההורים אינם מחויבים במזונותיהם לפי כל דין לרבות הלכה פסוקה.
- שיפוט בעניני מזונות 4. הגישה אשה יהודיה לבית דין רבני תביעת מזונות, שלא אגב גירושין, נגד אישה יהודי או נגד עזבונו, לא תישמע טענת הנתבע שאין לבית דין רבני שיפוט בענין.
- סמכות מבחינה בין-לאומית בתביעה לגירושין 4א. (א) בלי לגרוע מסמכויות השיפוט לפי סעיף 1, לבית דין רבני יהיה שיפוט ייחודי בתביעה לגירושין בין בני זוג יהודים שנישאו על פי דין תורה, בהתקיים אחת מהזיקות האלה:
- (1) מקום מושבו של הנתבע בישראל;
 - (2) שני בני הזוג הם אזרחים ישראלים;
 - (3) מקום מושבו של התובע בישראל, ובלבד שהתגורר בה במשך שנה לפחות בסמוך להגשת התביעה;
 - (4) מקום מושבו של התובע בישראל, ובלבד שמקום מושבם המשותף האחרון של בני הזוג היה בישראל;
 - (5) התובע הוא אזרח ישראלי ומקום מושבו בישראל;
 - (6) התובע הוא אזרח ישראלי והתגורר בה במשך שנה במהלך השנתיים שקדמו למועד הגשת התביעה.
- (ב) הוגשה לבית דין רבני תביעה לפי סעיף קטן (א) –
- (1) לא יהיה בכך כדי למנוע מבית משפט מוסמך במדינת חוץ לדון בתביעה לגירושין אזרחיים בין בני הזוג;
 - (2) הוגשה תביעה לגירושין אזרחיים בין בני הזוג לבית משפט מוסמך במדינת חוץ בטרם ניתן גט פיטורין, לא יהיה בית הדין הרבני מוסמך לדון ולהכריע בגירושין האזרחיים.
- (ג) היו בני זוג יהודים שנישאו על פי דין תורה, גרושים לפי דין של מדינת חוץ, יהיה בית הדין מוסמך לדון בתביעה לגירושין כדין תורה או בתביעה להסרת מניעה להינשא כדין תורה, אף אם התובע בלבד הוא אזרח ישראלי.
- (ד) לבית דין רבני יהיה שיפוט ייחודי בתביעה לגירושין בין בני זוג יהודים שנישאו על פי דין תורה אם התובע הוא אזרח ישראלי הנמצא בישראל במועד הגשת התביעה, ובמועד זה במקום מושבם האחרון של בני הזוג, לא ניתן לערוך גירושין על פי כל דין.
- (ה) אין בהוראות סעיף זה כדי להקנות לבית הדין הרבני סמכות שיפוט בענינים הכרוכים בגירושין.
- (ו) לענין סעיף זה, "מקום מושב", של אדם – המקום שבו נמצא מרכז חייו או מקום מגוריו הרגיל.
- סדרי דין בענין נתבע שהוא תושב חוץ 4ב. הוגשה לבית דין רבני תביעה לפי סעיף 4א כנגד נתבע שמקום מושבו אינו בישראל, וקבע בית הדין כי התקיימו תנאי הסמכות שלפי אותו סעיף, יחולו הוראות אלה:
- (1) בית הדין יהיה רשאי לפסוק בתביעה רק לאחר שכתב התביעה הומצא לנתבע בצירוף הזמנה והעתק מאושר של ההחלטה בענין סמכותו של בית הדין;
 - (2) פסק בית הדין בתביעה לטובת התובע בהעדר התייצבות מטעם הנתבע, רשאי הנתבע להגיש לבית הדין בקשה לעיון חוזר בתביעה בתוך מועד שייקבע בתקנות;

(3) נתן בית הדין פסק דין של גירושין כנגד הנתבע והנתבע לא קיים את פסק הדין, יהיו לבית הדין הסמכויות הנתונות לו על פי כל דין לשם קיום פסק הדין, ובלבד שאם פסק הדין ניתן בהעדר התייצבות מטעם הנתבע, לא יינקטו אמצעים לפי חוק בתי דין רבניים (קיום פסקי דין של גירושין), התשנ"ה-1995 (בחוק זה – חוק קיום פסקי דין של גירושין), אלא לאחר שהתובע המציא לנתבע עותק מאושר של פסק הדין, הודעה על כך שהנתבע רשאי להגיש בקשה לעיון חוזר בתביעת הגירושין והתראה על נקיטת אמצעים לפי חוק קיום פסקי דין של גירושין, בנוסח שנקבע בתקנות;

(4) המצאת מסמך אל מחוץ לישראל לפי סעיף זה תיעשה בצירוף תרגום של המסמך לשפה רשמית במקום מושבו של הנתבע, כשהוא מאושר על ידי נוטריון.

בלי לגרוע מסמכויות השיפוט לפי סעיף 1 וסעיף 4א, לבית דין רבני יהיה שיפוט ייחודי בתביעת גט לפי דין תורה שהגישה אישה יהודייה נגד אישה יהודי, אף אם לא מתקיימות לגביהם הזיקות המנויות בסעיף 4א(א), ובלבד שהנישואין נערכו על פי דין תורה והאישה לא קיבלה גט מנישואין אלה בבית דין מחוץ לישראל, ומתקיים אחד מאלה:

(1) במקום מושבו של הנתבע או במקום מושבה של התובעת אין בית דין שניתן לערוך לפניו גט לפי דין תורה מחוץ לישראל (בחוק זה – בית דין מחוץ לישראל); לעניין זה, הגישה האישה בקשה לעריכת גט לפני בית דין מחוץ לישראל, לא תישמע טענה כי אין בית דין שיכול לערוך גט לפי דין תורה אלא אם כן קבע בית הדין שאליו הוגשה הבקשה כי אינו יכול לערוך גט לפי דין תורה;

(2) האישה הגישה בקשה לעריכת גט לפי דין תורה לבית דין מחוץ לישראל והאיש לא התייצב לפני בית הדין במשך ארבעה חודשים מיום שזומן על ידי בית הדין כאמור;

(3) בית דין מחוץ לישראל קבע שהאיש ייתן גט לאשתו, ואולם על אף מאמץ סביר לאכוף את החלטת בית הדין באמצעים המשפטיים והדתיים הקיימים באותה מדינה, הגט לא ניתן במשך שישה חודשים מיום שקבע בית הדין כאמור.

(ב) לתביעה המוגשת לפי פסקה (2) או (3) של סעיף קטן (א), תצורף החלטת בית הדין מחוץ לישראל בדבר התקיימות הנסיבות שבשלהן התעורר הצורך בהגשת תביעה לגט לבית הדין הרבני בישראל, אלא אם כן בנסיבות העניין יש קושי לצרף החלטה כאמור.

(ג) לא ידון בית דין רבני בתביעה כאמור בסעיף קטן (א) אלא אם כן התקיימו תנאים אלה:

(1) כתב התביעה הומצא לנתבע בישראל או שהנתבע נמצא בישראל במועד הגשת התביעה, ובלבד שכתב התביעה הומצא לו כדין;

(2) אם בני הזוג נישאו גם על פי הדין החל במדינת חוץ – בני הזוג גרושים לפי אותו דין; ואולם, אם התקיימו נסיבות מיוחדות המקשות על עריכת גירושין כאמור במדינת חוץ, די בכך שהוגשה תביעה לגירושין לבית משפט מוסמך במדינת חוץ, והתובעת פעלה בשקידה ראויה לעריכת הגירושין כאמור.

(ד) הוגשה לבית דין רבני תביעה לפי סעיף זה לא יהיה בכך כדי למנוע מבית משפט מוסמך במדינת חוץ לדון בתביעה לגירושין אזרחיים בין בני הזוג.

(ה) נוכח בית הדין כי לא התקיימו התנאים האמורים בסעיפים קטנים (א) ו-(ב) – ימחק את התביעה לאלתר.

(ו) אין בהוראות סעיף זה כדי להקנות לבית הדין הרבני סמכות שיפוט בעניינים הכרוכים בגירושין.

(ז) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (ו), הוגשה תביעה לפי סעיף זה, לא תהיה לבית הדין הרבני, אגב אותה תביעה, סמכות שיפוט בעניינים שנקבעו בפסק דין או בהחלטה של בית משפט מוסמך במדינת חוץ או בהסכם תקף על פי דין של מדינת חוץ או שמתנהל בעניינם הליך בבית משפט מוסמך של מדינת חוץ.

סמכות מבחינה בין-לאומית בתביעת גט של אישה יהודייה שלא ניתן לערוך מחוץ לישראל

- סדרי דין בתביעה
לגט לפי סעיף 1ב4
- 2ב4. (א) הוגשה לבית דין רבני תביעת גט לפי סעיף 1ב4, והנתבע נוכח בישראל, יקבע בית הדין הרבני מועד לדיון במתן הגט בהקדם האפשרי ולא יאוחר משבוע מיום הגשת התביעה אם הנתבע נכח בישראל במועד זה או מיום המצאת התביעה לנתבע בישראל.
- (ב) החלטת בית הדין הרבני בתביעה כאמור בסעיף קטן (א) תינתן בהקדם האפשרי ולא יאוחר מ-30 ימים ממועד הדיון כאמור באותו סעיף קטן; ואולם, בנסיבות חריגות ומטעמים שיירשמו, רשאי בית הדין לתת את החלטתו לא יאוחר מ-60 ימים מהמועד האמור; נשיא בית הדין הרבני הגדול רשאי להאריך את התקופה למתן החלטת בית הדין ב-30 ימים נוספים אם סבר שנסיבות העניין מצדיקות זאת.
- (ג) (1) החלטה לעניין סמכות בית הדין בתביעה שהוגשה לפי סעיף קטן (א) תינתן בצירוף נימוקים;
(2) החלטה כאמור בפסקה (1) ניתנת לערעור בפני בית הדין הרבני הגדול בתוך שבעה ימים מיום המצאתה ותשובה לערעור תוגש בתוך שבעה ימים מיום המצאתו למשיב;
(3) בית הדין הרבני הגדול ידון בערעור כאמור בפסקה (2) בדן יחיד או במושב, כפי שיקבע נשיא בית הדין הרבני הגדול או דיון שהוא הסמיך לכך; הדיון יתקיים בתוך 14 ימים ממועד הגשתו;
(4) החלטת בית הדין הרבני הגדול בערעור כאמור בפסקה (2) תינתן בתוך 14 ימים ממועד הדיון.
- (ד) על אף הוראות סעיף 4(א)(1) ו-(2) לחוק קיום פסקי דין של גירושין, קבע בית דין רבני בפסק דין או בהחלטה (בסעיף זה – פסק דין) כי על הצדדים להתגרש והנתבע נמצא בישראל במועד מתן פסק הדין, יקבע מועד לסידור גט בהקדם האפשרי ולא יאוחר מ-14 ימים מיום מתן פסק הדין.
- (ה) ניתן פסק דין לגירושין ולא סודר הגט במועד שנקבע לפי סעיף קטן (ד) והנתבע נמצא בישראל, יחולו לגביו הוראות חוק קיום פסקי דין של גירושין, בשינויים אלה:
- (1) בסעיף 3, אחרי סעיף קטן (ב) יקראו: "ג) ציווה בית דין רבני על מאסר כפייה של נתבע שמקום מושבו מחוץ לישראל, תימסר הודעה מיידית בכתב לנשיא בית הדין הרבני הגדול על מתן הצו, והוא יהיה רשאי לבטל את המאסר או לקבוע כל הוראה אחרת כפי שיראה לנכון."
(2) בסעיף 4 –
- (א) בסעיף קטן (א)(1), במקום "מ-45 ימים" יקראו "מ-14 ימים", ובמקום "45 ימים" יקראו "14 ימים";
(ב) בסעיף קטן (א)(2), במקום "לא יאוחר מ-21 ימים" יקראו "בהקדם האפשרי ולא יאוחר משבוע";
(ג) בסעיף קטן (ב), אחרי "ובהתחשב בין היתר" יקראו "במקום מגוריו,";
(ד) בסעיף קטן (ג) –
- (1) בפסקה (1), במקום "90 ימים" יקראו "30 ימים";
(2) בפסקה (2), במקום "45 ימים" יקראו "14 ימים";
(3) בפסקה (3), במקום "בתוך 15 ימים" יקראו "בהקדם האפשרי ולא יאוחר משבוע";
- (3) בסעיף 4 –
- (א) בסעיף קטן (ב), במקום "21 ימים" יקראו "שבוע" ובמקום "60 ימים" יקראו "30 ימים";
(ב) בסעיף קטן (ג)(1) ו-(2), בכל מקום, במקום "60 ימים" יקראו "30 ימים".

דיווח לכנסת – הוראת שעה	34.	(א)	מנהל בתי הדין הרבניים ידווח לוועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, בחודש יוני אחת לשנה, על יישום הוראות סעיפים 14 ו-24; הדוח יכלול בין השאר פירוט לגבי העניינים שלהלן בשנה שקדמה למועד הדיווח:
		(1)	מספר התביעות שהוגשו לפי סעיף 14 (בסעיף זה – תביעות), ומתוכן מספר התביעות שבהן הייתה לבית הדין הרבני סמכות לדון ומה הייתה העילה לרכישת הסמכות;
		(2)	פירוט מדינות המושב של בעלי הדין בתביעות;
		(3)	מספר התביעות שהסתיימו במתן גט ופרק הזמן ממועד הגשת התביעה ועד מתן הגט;
		(4)	מספר התביעות שבהן הוטלו צווי הגבלה לפי חוק קיום פסקי דין של גירושין ופירוט צווי ההגבלה שהוטלו;
		(5)	מספר התביעות שבהן בני הזוג נישאו גם על פי הדין במדינת חוץ, ומתוכן מספר התביעות שבהן בני הזוג היו גרושים לפי אותו דין במועד הגשת התביעה.
		(ב)	לדיווח כאמור בסעיף קטן (א) יצורפו, ככל הניתן ובכפוף להוראות כל דין, פסקי דין שניתנו לפי הסעיפים האמורים בשנה שקדמה למועד הדיווח, בלא ציון פרטים שמאפשרים לזהות את בעלי הדין.
		(ג)	סעיף זה יעמוד בתוקפו עד יום כ"ה בסיוון התשפ"ז (30 ביוני 2027).
חוות דעת הלכתית בענין גט פיטורין או היתר נישואין במדינת חוץ	4.		בלי לגרוע מהוראות סעיף 9, התקבלה בבית דין רבני פניה לקבל חוות דעת הלכתית בענין הסדרת גט פיטורין בין בני זוג יהודים הנשואים כדין תורה שאינם נתונים לשיפוט היחודי של בית הדין, או בענין היתר נישואין, רשאי נשיא בית הדין הרבני הגדול למנות הרכב של דיין אחד או יותר לשם מתן חוות הדעת.
שיפוט חליצה	5.		תבעה אשה מיבמה בבית דין רבני מתן חליצה, יהא לבית הדין הרבני שיפוט יחודי בענין התביעה, לרבות מזונות לאשה עד יום מתן החליצה.
כפיה למתן גט ולקבלתו	6.		ציווה בית דין רבני בפסק-דין סופי לכפות איש לתת גט פיטורין לאשתו או לכפות אשה לקבל גט פיטורין מאישה, רשאי בית משפט מחוזי, כתום ששה חדשים מיום מתן הצו, לפי בקשת היועץ המשפטי לממשלה, לכפות במאסר לציית לצו.
כפיה למתן חליצה	7.		ציווה בית דין רבני בפסק דין סופי לכפות איש לתת חליצה לאלמנת אחיו, רשאי בית משפט מחוזי, כתום שלושה חדשים מיום מתן הצו, לפי בקשת היועץ המשפטי לממשלה, לכפות במאסר לציית לצו.
סופיות של פסק דין	8.		לצורך הסעיפים 6 ו-7 יראו פסק דין כסופי כשאין עוד ערעור עליו.
שיפוט על פי הסכמה	9.		בעניני המעמד האישי של יהודים כמפורט בסעיף 51 ל"דבר המלך במועצתו על ארץ-ישראל 1922-1947" או בפקודת הירושה, אשר בהם אין לבית דין רבני שיפוט יחודי לפי חוק זה, יהא לבית דין רבני שיפוט לאחר שכל הצדדים הנוגעים בדבר הביעו הסכמתם לכך.
תקפם של פסקי דין	10.		פסק דין שניתן, אחרי הקמת המדינה ולפני תחילת תקפו של חוק זה, על ידי בית דין רבני לאחר דיון במעמד בעלי הדין, ושהיה ניתן כדין אילו אותה שעה היה חוק זה בתוקף, רואים אותו כאילו ניתן כדין.
ביצוע ותקנות	11.		שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי, בהסכמת נשיא בית הדין הרבני הגדול ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, להתקין תקנות לביצועו.